VIIKON KYSYMYS, VIIKKO 13-14 (26.3.–6.4.2025)

VASTAAJIEN MÄÄRÄ: 392

Virhemarginaali on 5 prosenttia ja näin ollen vastausten voidaan katsoa kuvaavan Pietarsaaren asukkaiden mielipiteitä.

KAKSIKIELISYYSOHJELMA

Viikon kysymyksessä asukkailta kysyttiin seuraavaa***: "Pietarsaaren kaupunki on laatinut kaksikielisyysohjelman, jonka tavoitteena on edistää suomen ja ruotsin kielen tasavertaisuutta kaupungin hallinnossa ja palveluissa sekä vahvistaa ilmapiiriä, jossa molempien kielten edustajat tuntevat itsensä tasavertaisiksi ja viihtyvät kaupungissa.***

Oletko kuullut kaksikielisyysohjelmasta?"

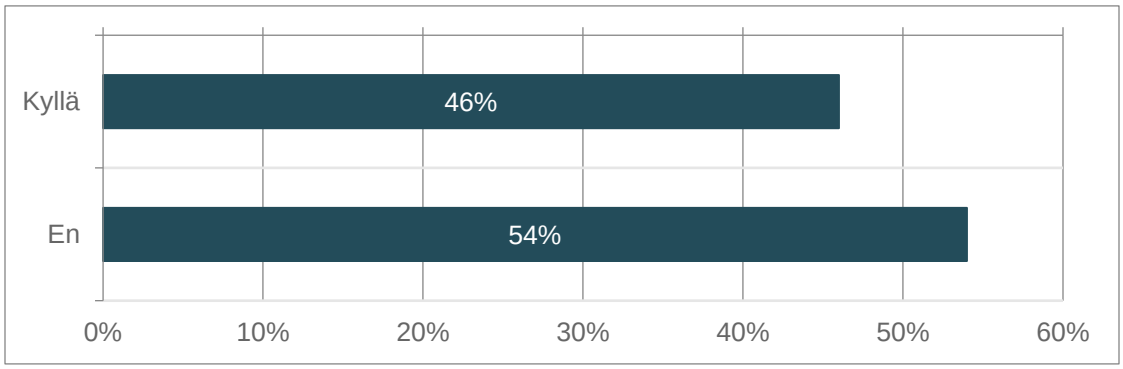

"Kaksikielisyysohjelmassa kiinnitetään erityisesti huomiota suomen kieleen, koska suomenkielisten osuus väestöstä on laskenut ja laajoissa asiakaskyselyissä on selvinnyt, että suomenkieliset pietarsaarelaiset ovat tyytymättömämpiä omalla äidinkielellään saataviin palveluihin ja viihtyvät kaupungissa ruotsinkielisiä asukkaita heikommin.

Kuinka tärkeänä pidät sitä, että kaupunki yrittää muun muassa tämän kaksikielisyysohjelman avulla hillitä/estää tätä kehitystä?"

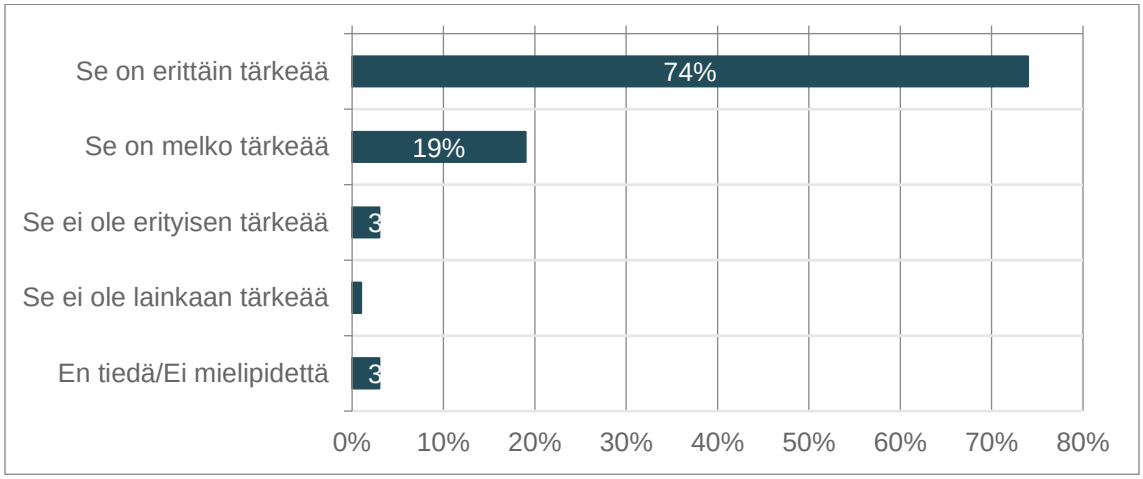

"Kaksikielisyysohjelmassa on viisi konkreettista toimenpidettä:

1. Kaupungin kielisäännön tarkastelu ja päivittäminen
2. Toisen kotimaisen kielen koulutuksen järjestäminen henkilöstölle
3. Kaupunki varmistaa, että kaikki kaupungin palvelut ja viestintä toteutuvat suomeksi ja ruotsiksi
4. Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumeiden järjestäminen asukkaille
5. Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen

Kuinka järjestäisit toimenpiteet tärkeysjärjestykseen? (1 tärkein ja 5 vähiten tärkeä)"

	1	2	3	4	5
Kaupungin kielisäännön tarkastelu ja päivittäminen	13,9%	14,2%	14,0%	17,6%	40,3%
Toisen kotimaisen kielen koulutuksen järjestäminen henkilöstölle	12,6%	20,7%	23,0%	30,0%	13,7%
Kaupunki varmistaa, että kaikki kaupungin palvelut ja viestintä toteutuvat suomeksi ja ruotsiksi	42,4%	21,2%	17,8%	9,0%	9,6%
Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumeiden järjestäminen asukkaille	6,5%	19,6%	26,1%	27,1%	20,7%
Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	24,5%	24,3%	19,1%	16,3%	15,8%

Toimenpide, jota pidetään tärkeimpänä, on toimenpide 3, "Kaupunki varmistaa, että kaikki kaupungin palvelut ja viestintä toteutuvat suomeksi ja ruotsiksi". Asukkaiden mukaan toiseksi tärkein toimenpide on toimenpide 5, "Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen". Tämä riippumatta siitä, lasketaanko vain ne, jotka on arvioitu ykköseksi, vai lasketaanko yhteen ne, jotka on arvioitu ykköseksi ja kakkoseksi. Jos lasketaan yhteen ne, jotka on arvioitu ykköseksi ja kakkoseksi, ovat:

- kolmanneksi tärkein toimenpide toimenpide 2: "Toisen kotimaisen kielen koulutuksen järjestäminen henkilöstölle"
- neljänneksi tärkein toimenpide toimenpide 1: "Kaupungin kielisäännön tarkastelu ja päivittäminen"
- viidenneksi tärkein toimenpide toimenpide 4: "Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumeiden järjestäminen asukkaille"

”Viidestä toimenpiteestä kolme ensimmäistä ovat sellaisia, että kaupunki voi toteuttaa ne itsenäisesti, mutta neljännen ja viidennen toimenpiteen osalta haluamme mielellämme kuulla asukkaiden ehdotuksia ja ideoita.

Voit tässä antaa konkreettisia ehdotuksia siitä, miten kaupunki voisi parhaiten toteuttaa toimenpiteen 4: "Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumien järjestäminen asukkaille"

168 henkilöä valitsi vastata tähän vapaaehtoiseen kysymykseen. 95 (57 %) vastasi ruotsiksi, 72 (43 %) vastasi suomeksi ja 1 englanniksi. Jotkut näyttävät uskovan, että kaupungilla on sananvaltaa kaikkien niiden tapahtumien ja konserttien suhteen, jotka Pietarsaaressa järjestävät yksityiset järjestäjät, ravintolat tai yhdistykset, mutta tässä on siis kyse vain niistä tapahtumista ja foorumeista, jotka kaupunki itse järjestää. Esimerkiksi Jaakon päivät -tapahtumaa ei järjestä Pietarsaaren kaupunki, vaan yhdistys Finn Jakobstad ry. Ehdotukset ovat monenkirjavia, ja on vaikea tehdä oikeudenmukaista yhteenvetoa vastauksista, joten julkaisemme sen sijaan osan konkreettisemmista ja käyttökelpoisemmista ehdotuksista sekä joitakin ehdotuksia, jotka valaisevat, kuinka jakautuneita mielipiteet voivat olla.

- *Kaikki yleisötapahtumat, joissa kaupunki on osaltaankin mukana järjestäjänä, osakkaana ja toimijana velvoitetaan huolehtimaan siitä, että ohjelma tapahtuu vähintään 1/3-osaltaan myös toisella kielellä. Tapahtuman kaksikielisyydestä tiedotetaan näkyvästi ja riittävästi. Foorumit ja seminaarit kiinnostavat vain marginaalista joukkoa projektihenkilöitä, poliitikkoja ja konsultteja eli jo pelastettuja, eivätkä ne edistä kansan syvien rivien kanssakäymistä.*
- *Paneldiskussioner där tjänstemän kan möta invånarna i fler ärenden än bara exempelvis detaljplaner. Säg att man på hösten ordnar den information om idrott, kultur och utbildning. Staden borde även ha som krav att man enbart stöder ekonomiskt, det som är fullständigt två språkigt (bidragsmottagaren borde ordna verksamhet på både finska och svenska för att det ska vara jämlikt)*
- *Info/keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista asioista kaksikielisinä vähintään 2 kertaa lukukaudessa. Ei tarvitse olla erikseen kieleen keskittyviä, mutta voi olla. Esim. kouluasioista ja teknisen asioista tiedottaminen aidosti kaksikielisissä tilaisuuksissa lyö kaksi kärpästä yhdellä iskullatai oikeastaan kolme, kun otetaan mukaan tuo peräänkuulutettu avoimuus kaupungin hallinnossa, että kaupunkilaisia informoidaan ajoissa tärkeistä tulossa/meneillään olevista hankkeista kuten esim. Toriparkki, Fäbodantie jne.*
- *T.ex. olika evenemang och föreläsningar som går på båda språken (biblioteket en bra allmän plats). Jakobsdagarna borde också lyfta fram tvåspråkigheten lite tydligare, tycks va stark betoning på svenska idagsläget. Evenemang för barn som är av språkbadsnatur.*
- *Että tapahtuma olisi oikeasti kaksikielinen. Usein kaksikielinen tarkoittaa sitä, että toivotetaan tervetulleeksi suomeksi ja sitten kysytään onko joku, joka ei ymmärrä ruotsia... Ei kukaan kehtaa tunnustaa. Sitten koko tilaisuus onkin vain ruotsiksi. En tunne itseäni tervetulleeksi enkä tule uudestaan.*
- *Evenemangen kunde ha ett annat tema, men samla båda språkgrupperna samtidigt. T.ex. föreläsningar om stadens historia, klimatet osv.*
- *Näillä tulisi olla tarkoituksena yhteisöllisyys ja yhteisen hyvän vahvistaminen. Yleensä he jotka huutavat eniten eri foorumeilla sosiaalisessa mediassa eivät edes tule paikalle. Joten aiheina voisi olla hyvinkin konkreettisia aiheita, kuten kävelykadun, torin, koko Vanhan Sataman alueen, Messukentän jne. kehittäminen. Mutta rohkeasti kysyä näissä tapahtumissa (esim. digitaalisella kyselytyökalulla) palveluiden kaksikielisestä toteutumista ja mahdollisista puutteista.*
- *Jag tror att evenemangen behöver vara lågtröskelevenemang. Det finns en sån klyfta mellan språkgrupperna i staden att ett "tvåspråkighetsforum" är inget nån kommer dyka upp till. Ordna istället veteranbilsdagar på två språk eller familjedag i gamla hamn på två*

språk (och då menar jag verkligen att samma program på två språk, inte olika lekprogram för de två språken).

- *Naturlig tvåspråkighet på evenemang. Allt behöver inte sägas på båda språken utan varva språken.*
- *Kaikissa tapahtumissa molemminkielinen tulkkaus*
- *Alla evenemang borde förverkligas som tvåspråkiga. Det är vanligt att vi använder det egna språket och de flesta förstår det andra språket, så allt behöver inte gås igenom/tolkas, översättas.*
- *Usein suomenkielisenä huomaa, että nämä kaksikieliset tapahtumat tahtovat kääntyä ruotsinkielisiksi eli sille pitäisi tehdä jotain esimerkiksi keskustelu tilaisuuksissa voitaisiin ajatella, että ruotsin kielistä keskustelua voitaisiin tulkata suomeksi ja tietenkin myös toisin päin jos kieli kääntyy pääosin suomeksi.*
- *Man borde diskutera öppet och ärligt med finskspråkiga och förbättra sociala livet här i stan. Det har blivit sämre under senaste åren.. Barnen lever i skilda världar (svensskspråkiga&finskspråkiga). De sitter inte runt samma bord. Barnen lär inte känna varandra p.g.a kulturen.*
- *Mielestäni on tärkeintä että nuoret oppivat suomea. Tilaisuuksia nuorille kahdella kielellä.*
- *Jakobstad har alltid (ända från stadens början och även innan det) varit i huvudsak svensskspråkig. Förstår att finskspråkiga hellre flyttar till en finskare ort, mycket lättare, jag skulle inte heller trivas så bra ifall jag inte kunde nån finska och flyttade till en mestadels finsk ort t.ex. Mäntsälä. Bra med tvåspråkighetsprogram, men jag själv skulle inte kräva att Mäntsälä kör ett tvåspråkighetsprogram bara för att jag pratar svenska. Tycker det är viktigt att poängtera och att Jakobstad alltid varit mest svensskspråkigt.*
- *Kaksikielisiä asukasfoorumeita ajankohtaisista asioista*
- *När man ordnar evenemang borde man från början ha med personer/aktörer från båda språkgrupperna som kan vara med på lika villkor och ge sina synpunkter. Oftast glömmer man bort de finskspråkiga i Jakobstad och drar till med nåt man tror är ok, men det blir inte bra eftersom man inte gjort en ansträngning att höra de finskspråkiga eller ens lära känna personer ur finskspråkiga organisationer/grupper. Svensskspråkiga måste komma ur sin svenska bubbla och intressera sig för den finska kulturen mera.*
- *Miksi tapahtumien pitää olla kaksikielisiä? Minä haluaisin välillä ihan suomenkielisiä tapahtumia, eikä sellaisia, joihin on päälleliimattu kaksikielisyyden ilosanomaa ja kaikilla on tukala olo.*
- *Årets Runebergsfest var ett utmärkt exempel på hur ett event kan ordnas på båda språken.*
- *Kaiken ei tarvitse olla täydellisesti, sanasta sanaa kaksikielistä. Mutta ihan jokaisen julkisen ja varsinkin kaupungin tukeman tai järjestämän tilaisuuden pitäisi alkaa tervetulotoivotuksella molemmilla kielillä, miel myös englanniksi ja myös päättyä molemmankielisiin kiitoksiin, ja aina voisi rohkaista oman äidinkielen käyttöön keskstelussa. Tilaisuudessa käytettävä pääasiallinen kieli painottuu sitten luontevasti esiintyjien, järjestäjien ym mukaan. Näin ihmisten asenteet voisivat vähän lientyä ja tottua oikeaan 2- kielisyyteen...*
- *Många tvåspråkiga evenemang tenderar att bli tungrodda.*

"Tässä voit antaa konkreettisia ehdotuksia siitä, miten kaupunki voisi parhaiten toteuttaa toimenpiteen 5: "Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen"

221 henkilöä valitsi vastata tähän vapaaehtoiseen kysymykseen. Tässä kysymyksessä vastaajat ovat enemmän yksimielisiä. Erityisesti korostetaan ruotsin- ja suomenkielisten koulujen vaihtoja yläkoulutasolla, mikä joidenkin asukkaiden mukaan on aiemmin ollut kaupungissa. Hyvin monet ovat sitä mieltä, että ruotsin- ja suomenkielisten koulujen tulisi toimia samassa rakennuksessa ja siten luoda luonnollisia kohtaamisia/kielisuihkeita kieliryhmien välillä esimerkiksi välitunneilla ja yhteisissä kokoontumisissa. Monet ehdottavat myös, että olisi ystäväluokkia ruotsin-/suomenkielisessä koulussa tai että kokoonnuttaisiin kielirajojen yli suurempien juhlien yhteydessä tai pidettäisiin yhteisiä urheilu-, ulkoilu- ja kulttuuritapahtumia. Jotkut ehdottavat

jopa, että liikuntatunnit voitaisiin pitää molempien kieliryhmien kanssa. Toiset ehdottavat opettajien välisiä vaihtoja ja työpajoja. Konkreettisia esimerkkejä, joita mainitaan, ovat yhteisten tanssien järjestäminen molemmille kieliryhmille, kirjeenvaihto ystäväluokkien välillä, joissa jokainen käyttää omaa äidinkieltään, leikkimieliset kilpailut kieliryhmien välillä, yhteiset retket Fäbodaan, teemapäivät jne. Useat korostavat myös jatkuvan vaihdon tai yhteistyön tärkeyttä koulujen välillä, eikä vain kerran vuodessa tehtävää toimintaa.

SEURAAVA VAIHE

Tämä raportti ja myös täydellinen raportti kaikkine kommentteineen lähetetään kaupungin johtoryhmälle sekä sivistyslautakunnalle ja tekniselle lautakunnalle. Kaksikielisyysohjelman viidestä toimenpiteestä kaksi ensimmäistä ovat sellaisia, joiden toteuttamisesta vastaa kaupungin keskushallinto ja tarkemmin sanottuna henkilöstöosasto. Kolmannen toimenpiteen toteuttamisesta vastaa kukin organisaatioyksikkö (konsernihallinto, sivistys, teknisten palvelujen keskus, jätehuoltolautakunta, Pietarsaaren Vesi, Pietarsaaren seudun työllisyysalue) itse. Toimenpiteiden 4 ja 5 osalta, joista myös kysyimme tarkemmin tässä kyselyssä, toimenpide 4 on yleisluonteisempi ja voi koskea koko kaupungin organisaatiota, kun taas toimenpide 5 voidaan luokitella sivistykseen kuuluvaksi. Erityisesti toimenpiteen 5 osalta tämä kysely antoi monia ehdotuksia siitä, miten suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välistä yhteistyötä voitaisiin kehittää.

Kaksikielisyysohjelman noudattamisen varmistamiseksi kaupunki aikoo uuden valtuustokauden myötä perustaa uudelleen kaksikielisyysohjelman työryhmän, jonka kaupunki perusti jo vuonna 2021. Työryhmän kokoonpano olisi kuten silloin, kahdeksan henkilöä, joista neljä on suomenkielisiä ja neljä ruotsinkielisiä.

Lisätietoa:

Milla Kallioinen, hallintojohtaja, puh. 044 785 1651, milla.kallioinen@pietarsaari.fi

Johan Lithén, kehityspäällikkö, puh. 044 785 1653, johan.lithen@pietarsaari.fi